

Marek Knap

Kolizja. Multiplikacja. Demontaż.

Próba artystycznej dekonstrukcji w projektowaniu modularnym na przykładzie koncepcji wizualnej dla czasopisma *Ruch Muzyczny*.

Rozprawa doktorska zaprezentowana na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

1

Streszczenie

Moja praca jest opisem *procesu* kreacji kompleksowej koncepcji wizualnej dla czasopisma *Ruch Muzyczny*.

Wyzaczyłem w nim trzy etapy, których kolejność jest zasadnicza. Rozpocząłem od *studium badawczego*. Proces ten określiłem terminem *kolizja* – synonimem zderzenia. Zderzenia idei, upodobań, przyzwyczajzeń i tradycji. Zadaniem studium badawczego, które opisałem w dziale *Kolizja* było znalezienie *sensu w chaosie* poprzez ustanowienie właściwego *dialogu* między ikonografią a typografią.

2

Rozważania na temat relacji form, nadawania im znaczeń oraz ich umocowania w przestrzeni doprowadziły mnie do teorii mnożenia bytów (multiplikacji). Było to możliwe dzięki analizie koncepcji postmodernistycznych. Ich zasadnicza cecha – fragmentaryczność – naprowadziła mnie na ścieżkę atomizacji.

Odkryłem, że odnalezienie *biologicznej jednostki* (w moim pojęciu odpowiednika podstawowego *ślada pędzla* naturalnego dla danego projektu), włącznie z określeniem jej skali i ornamentu w rozpiętościach mikro, nie wystarczy. Dlatego w dziale *Multiplikacja* wykazałem, że niezbędne jest przeniesienie tej *komórki* w obszar ogółu, które w projekcie *Ruchu Muzycznego* uzyskałem drogą powielania. *Multiplikacja* prowadzi do budowy systemu złożonego z komplementarnych, wzajemnie się uzupełniających komponentów. Jednak uzyskany w ten sposób zwarty *organizm* (zaprezentowany w postaci kilkunastu autentycznych wydań *Ruchu Muzycznego* z lat 2013–2015) nie jest jeszcze kompletny.

System ten poddałem dogłębnej analizie, stopniowo coraz bardziej ulegając idei dekonstrukcji. Z tego powodu zwieńczeniem moich działań stał się eksperymentalny projekt w

postaci autorskiej publikacji zrealizowanej właśnie w takim duchu. Publikacja *Ruch Muzyczny, wydanie specjalne*, grudzień 2015, która jest integralną częścią *procesu*, zawiera teksty wcześniej opublikowane w *Ruchu Muzycznym*. Przy ich wizualizacji posłużyłem się wyłącznie samodzielnie zrealizowanymi pracami fotograficznymi i ilustratorskimi. Na opracowanych uprzednio szablonach modularnych zastosowałem szereg działań, w wyrazisty sposób ucieleśniając moją strategię, którą opisałem w dziale *Demontaż*.

Trzeci etap mojego procesu twórczego stanowi próbę udowodnienia, że *demontaż* nie jest przeciwieństwem projektowania, ale jego kontynuacją. W ten sposób nawiązałem do teorii zaproponowanej przez Jacques'a Derridę, według której dekonstrukcja jest zawsze zawarta w obiekcie i ujawnia się w sposobie jego *czytania*.

Istotnym elementem tej pracy jest dział podsumowujący pracę nad typografią, a w szczególności proces materializowania kroju pisma *Movado*, który stworzyłem specjalnie dla *Ruchu Muzycznego*.

Specyficzną cechą zastosowanego przeze mnie opisu jest binarność jego języka. Okazało się, że moja muzyczno-wizualna praktyka artystyczna miała zasadniczy wpływ na naturę moich rozważań teoretycznych.

Marek Knap, grudzień 2015